

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Modul pro koordinátory žákovského parlamentu na ZŠ

VP2 prezenční forma

Skripta

Mgr. Jaroslav Goj

Editor: Ing. Renáta Müller

Toto dílo „Modul pro koordinátory žákovského parlamentu ZŠ, VP 2 prezenční forma: skripta“ je licencováno pod licencí Creative Commons [BY-SA].

Licenční podmínky navštivte na adrese <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Obsah

1. Co je to žákovský parlament	5
2. Osoba koordinátora	7
3. Příprava na zahájení školního roku	8
4. Volby.....	9
5. Fungování a pravidla parlamentu	15
6. Jednací řád	16
7. Oficiální uvedení do úřadu – podepsání smlouvy	19
8. Metody práce žákovského parlamentu.....	20
9. Evaluace a autoevaluace	23
Přílohy	25
Příloha č. 1 – Všeobecná deklarace lidských práv.....	25
Příloha č. 2 – Příklad hlasovacího lístku	26
Příloha č. 3 – Příklady voleb	27
Příloha č. 4 – Jednací řád.....	29
Příloha č. 5 – Slavnostní slib	34
Příloha č. 6 – Výstupy z databáze projektů OP VVV a OP VK	35
Závěrečný test	41
Použitá a doporučená literatura, odkazy:	47

Tato skripta slouží jako učební materiál ke vzdělávání pedagogů, kteří mají zájem stát se koordinátory žákovského parlamentu na své základní škole a rozvíjet tak u žáků znalosti v oblasti demokratické výchovy. Skripta obsahují jak teoretické kapitoly, tak příklady z praxe a také několik názorných ukázek, které najdete na konci dokumentu. V závěru skript je závěrečný test, seznam použité a doporučené literatury, včetně internetových zdrojů.

Skripta vedou k prohloubení vědomostí, které koordinátor potřebuje k úspěšné realizaci žákovského parlamentu. Slouží jako předloha k jeho založení, rozběhnutí a vedení. Mají pomoci koordinátorům motivovat žáky k aktivní účasti v žákovském parlamentu. Jejich úkolem je ukázat přínos zřízení žákovského parlamentu na škole. Cílem skript je přesvědčit koordinátory, že žákovský parlament není prací navíc, ale že jim pomůže lépe spolupracovat s žáky, a ba naopak jim jejich práci usnadní.

Tato skripta mohou použít také základní školy, u kterých žákovský parlament již založen je, ale potýká se s nezájmem ze strany pedagogů či žáků, koordinátor neprošel žádným kurzem pro koordinátora žákovského parlamentu a nemá ucelené vzdělávací materiály pro vedení parlamentu.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Vzhledem ke klesajícímu zájmu, a to hlavně mladých lidí, podílet se na politickém životě v naší zemi má vzdělávání v oblasti demokratické výchovy žáků stále větší význam. Zřízení žákovského parlamentu na školách má jako jeden z úkolů ukázat žákům smysl spolupodílení se na rozhodování a částečně i vedení školy jako instituce, ve které tráví čas. Žákovský parlament je skvělou možností ukázat mladým lidem, jak důležité je zajímat se o dění kolem sebe a mít možnost toto dění ovlivňovat. Práce v žákovském parlamentu jim snad ukáže důležitost zapojit se v dospělém věku do politického života v České republice a zlepšit život v naší zemi.

Tato skripta jsou určena koordinátory žákovského parlamentu, který je ustanoven ze zástupců 3. až 9. tříd základních škol. Pro žáky z 1. a 2. tříd není účast v žákovském parlamentu vhodná, jelikož se žáci teprve sžívají se školním prostředím, a ještě nejsou natolik vyspělí, aby uměli prosazovat své názory. V prvních dvou letech školní docházky jsou na dítě ze všech stran kladeny nové požadavky, což pro dítě znamená značnou zátěž.

1. Co je to žákovský parlament

Žákovský parlament je ustanoven ze zástupců 3. až 9. tříd ZŠ, který se pravidelně schází a který koordinuje dospělá osoba z řad pedagogů. Žákovský parlament hledá cesty k odstranění problémů, jež se ve škole vyskytnou, a zaručuje realizaci nalezených řešení. Dále vymýšlí, plánuje a realizuje nejrůznější vylepšení žákovského života, je živou součástí školy a podporuje demokratickou atmosféru a pozitivní školní klima. Je komunikačním mostem mezi žáky, učiteli a vedením školy.

Žákovský parlament je diskusním fórem školy, ve kterém se žáci vyjadřují k záležitostem týkajícím se školy. Jeho náplní je také komunikovat s vedením školy a s pedagogickými pracovníky, zároveň předkládá připomínky a náměty ze tříd a informuje žáky o dění ve škole.

Žákovský parlament je prostorem pro zapojení žáků do života školy. Podporuje zodpovědnost žáků za vlastní vzdělávání a umožňuje jim tak podílet se na chodu školy. Zástupci žákovského parlamentu se pravidelně setkávají na pracovních schůzkách, na nichž přednášejí návrhy a připomínky svých spolužáků ke vzdělávacímu procesu,

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

školnímu prostředí či vzájemnému soužití. V žákovském parlamentu se scházejí vybraní žáci a pod vedením koordinátora se snaží změnit školu tak, aby se v ní všichni cítili lépe.

Cílem je, aby se žáci v žákovském parlamentu spolupodíleli na rozhodování v různých oblastech týkajících se školy. Může se jednat nejen o materiální zlepšení školy (např. skříňky na učebnice, sportovní pomůcky apod.), ale také o zlepšení atmosféry ve škole (akce pořádané školou, dobročinná činnost apod.). Žáci se tak cítí zodpovědněji a přistupují k práci s větším nasazením a radostí, že mohou něco změnit [1; 2; 3; 9].

Odkaz na webovou stránku, která se zabývá školním parlamentem:

<https://cedu.cz/co-je-zakovsky-parlament> [37]

2. Osoba koordinátora

Jedná se o zkušeného odborníka, který má VŠ vzdělání a praxi v oblasti vzdělávání nebo práci s dětmi. Musí dobře rozumět všem procesům, které se odehrávají přímo v žákovském prostředí. Musí vědět, jak se definuje obsah modulu, provádí hodnocení výsledků. Koordinátor musí bojovat proti předsudkům ze strany vedení školy, s neochotou kolegů v pedagogickém sboru a malou motivací u žáků. U osoby koordinátora jsou kladeny vysoké nároky na osobnostní a sociální profil. Mělo by se jednat o člověka, který má kladný vztah k práci s mládeží.

Jelikož v parlamentu budou zástupci 3. až 9. tříd, musí pedagog v případě potřeby koordinovat komunikaci a spolupráci těchto věkově odlišných skupin. A to tak, že bude dbát na to, aby každý člen parlamentu měl svůj prostor na vyjádření svého názoru a svých nápadů na zlepšení školního prostředí [11; 12; 13].

3. Příprava na zahájení školního roku

Před zahájením školního roku je třeba seznámit učitelský sbor, vedení školy i nepedagogické pracovníky s projektem žákovského parlamentu. Tento úkol zajistí koordinátor ve spolupráci s vedoucími pracovníky školy. Hlavní role spočívá na koordinátorovi, vedení školy je spíše garantem a záštitou projektu. Jejich úkolem je dát najevo důležitost a podporu. Nejlépe v přípravném týdnu musí dojít ke schůzce koordinátora s učitelským sborem a nepedagogickými pracovníky. Už před zahájením školního roku musí být všichni seznámeni s projektem a s rolí, kterou budou zastávat [14; 2].

I když v parlamentu nebudou zástupci 1. a 2. tříd, také tito žáci by se měli dozvědět o funkci žákovského parlamentu a jeho přínosu pro školu. Každý učitel i žák se může seznámit s fungováním a pravidly parlamentu prostřednictvím absolvování volně dostupného e-learningu, který bude součástí tohoto projektu.

Akční plán – napsaný a předem stanovený plán s detailním popisem všech funkcí, cílů, pravidel a aktivit v žákovském parlamentu. Odpovídá na otázky, jaké jsou cíle parlamentu na dané období apod.

Plán akcí – naplánovaný a předem stanovený plán akcí a aktivit žákovského parlamentu. Vedoucí pracovník spolu s koordinátorem dohlíží na postupnou realizaci.

4. Volby

4.1 Volby obecně

Volby jsou hlavním principem demokracie. Na jejich základě rozhodují občané o své zemi a vyjadřují tak svůj názor. Volební právo nám umožňuje vybrat své zástupce do zastupitelských úřadů nebo můžeme sami do těchto úřadů kandidovat.

Volby nám zaručují základní demokratické principy, jako jsou:

- demokratická kontrola,
- všeobecná účast,
- politická rovnost,
- většinová vláda.

Podle toho, do kterých úřadů volíme své zástupce, rozlišujeme několik druhů voleb v České republice:

- parlamentní,
- senátní,
- prezidentské,
- komunální (neboli obecní),
- volby do Evropského parlamentu.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Volby v České republice jsou založeny na zásadách všeobecnosti, tajnosti a rovnosti hlasů. Právo volit má každý občan ČR, který nejpozději druhý den voleb dosáhl 18 let. Parlament ČR je složen ze dvou komor: Poslanecké sněmovny a Senátu. Volby do Poslanecké sněmovny probíhají na základě proporčního systému, volby do Senátu na základě systému většinového [22; 25; 30].

Poslanecká sněmovna (200 křesel) – občané ČR starší 21 let, čtyřleté volební období.

Senát (81 křesel) – občané ČR starší 40 let, šestileté volební období.

Evropský parlament – občané ČR starší 21 let, pětileté volební období.

Prezident – občan ČR, má senátorský věk (starší 40 let), pětileté volební období.

Obecní / krajský úřad – občané ČR starší 21 let, čtyřleté volební období.

Volby vyhlašuje prezident republiky se spolupodpisem předsedy vlády. Volby se vyhlašují nejpozději 90 dnů před jejich konáním. Konat se mohou kdykoliv v posledních 30 dnech funkčního období starého parlamentu. Pokud byla Poslanecká sněmovna rozpuštěna, konají se do 60 dnů po jejím rozpuštění. Volby se konají ve dvou dnech: první den od 14 do 22 hodin, druhý den od 8 do 14 hodin.

Evropská unie

Státy si hájí své vlastní zájmy, ale může to vést ke konfliktům. Proto spolu mnohé státy uzavírají smlouvy (dohody) a spojují se do společenství, která jim umožňují vzájemnou podporu a pomoc, např. Evropská unie.

Postupy konání voleb do Evropského parlamentu jsou stanoveny jak evropskými právními předpisy, které vymezují pravidla společná pro všechny členské státy, tak specifickými vnitrostátními předpisy, jež se v jednotlivých státech liší. Společná pravidla určují zásadu poměrného zastoupení a definují některé případy neslučitelnosti s mandátem poslance Evropského parlamentu. Řadu dalších důležitých záležitostí

upravuje vnitrostátní právo – např. konkrétní volební systém, který se uplatní, či počet volebních obvodů.

Je to politická a ekonomická unie, která si klade za cíl zlepšit spolupráci v Evropě. Svým občanům se EU snaží zajistit trvalý mír, stabilitu a stálý harmonický rozvoj. Byla založena v roce 1951 šesti evropskými státy (Itálie, Francie, Lucembursko, Belgie, Nizozemí a Západní Německo). V současné době má Evropská unie 28 členů. Její sídlo je v belgickém Bruselu a její součástí je mnoho institucí a výborů (Evropský parlament, soudní dvůr, centrální banka aj.). Česká republika je členem Evropské unie od 1. května roku 2004. Společným platidlem je euro, které však zatím některé členské země nepoužívají. Česká republika je také součástí Schengenského prostoru, který odstraňuje kontroly na hranicích s ostatními zeměmi EU.

Původní čistě ekonomický cíl, kterým bylo vytvoření společného trhu, se postupem času doplnil také o společnou sociální politiku, dohled nad životním prostředím, rozvoj slabších regionů nebo sladění zahraniční a bezpečnostní politiky. Cíle EU tvoří tři základní pilíře – hospodářská spolupráce, společná zahraniční a bezpečnostní politika a spolupráce v oblasti spravedlnosti [31; 32].

Lidská práva

Lidská práva jsou práva, která jsou tak podstatná, že by neměla být omezována, ani nikomu odepřena. Jejich původ spočívá v lidské přirozenosti. Snaha poskytovat lidem ochranu kdekoliv na světě vyústila v roce 1948 v přijetí Všeobecné deklarace lidských práv většinou členských zemí OSN. Lidská práva jsou založena na rovnosti občanů před zákonem, na svobodě a demokracii [33].

Základní lidská práva jsou platná pro všechny lidi na světě bez ohledu na jejich rasu, národnost, jazyk, náboženské přesvědčení nebo politickou příslušnost. Na základě mezinárodních smluv o lidských právech se jednotlivé státy zavazují je dodržovat – většinou prostřednictvím listin základních práv a svobod, které bývají součástí ústavy.

Všeobecná deklarace lidských práv – příloha č. 1.

4.2 Volby do žákovského parlamentu

Prostřednictvím voleb žáci vybírají ze svých řad zástupce do žákovského parlamentu. Volby do žákovského parlamentu se budou skládat ze dvou částí. Nejprve proběhne třídní kolo voleb. Z tohoto kola vzejdou kandidáti do školního kola.

Volby do žákovského parlamentu musí proběhnout co nejdříve, aby mohl žákovský parlament zahájit svou činnost. Musí však být také poskytnut dostatek času k seznámení všech zúčastněných nejenom se systémem voleb, ale i s fungováním žákovského parlamentu. Také musí být nabídnuta kandidátům možnost prezentovat se ostatním v předvolební kampani tak, aby žákovské volby co nejvíce kopírovaly ty skutečné. Je třeba jasně stanovit počty členů žákovského parlamentu. **Počty členů by měly vycházet z velikosti školy, a hlavně z počtu žáků ve třídách.**

Ukázka z průběhu voleb na škole:

<https://www.youtube.com/watch?v= DKZK2ghlyg> [38]

1. Třídní kolo

Z třídního kola voleb, které proběhne v jednotlivých třídách školy, vzejdou kandidáti do školního kola voleb. Toto kolo je čistě v kompetencích třídy a třídního učitele. Koordinátor společně s vedoucími pracovníky školy pouze rozhodne o **počtu kandidátů za jednotlivou třídu**. Záleží na velikosti školy, počtu žáků ve třídách a kapacitních možnostech. *Ideální by bylo, kdyby v žákovském parlamentu byla zastoupena každá třída a její zástupce mohl předkládat podněty ostatních žáků.* Ve školách se standardním počtem žáků ve třídách (cca 25 až 30) budou za každou třídu do **žákovského parlamentu** voleni dva zástupci. Jestliže se jedná o školy s nižším počtem žáků ve třídách (cca 15 až 20), bude postačovat jeden zástupce za třídu.

Z třídního kola voleb vzejde čtveřice kandidátů do žákovského parlamentu. U škol s nižším počtem žáků ve třídách to bude pouze dvojice. Volba bude probíhat pouze za přítomnosti třídního učitele. Třídní učitel má důležité postavení ve třídě a je její nedílnou součástí. Tvoří s třídou jeden celek a podílí se na klimatu třídy. Hlasování bude

probíhat tajně a písemně. Každý žák napíše na volební lístek jednoho spolužáka, kterého považuje za vhodného člena žákovského parlamentu. Třídní učitel spočítá hlasy a seznámí třídu s výsledky. Zvolení zástupci se poté zúčastní celoškolských voleb do žákovského parlamentu. Z tohoto kola vzejdou zástupci žákovského parlamentu.

V tomto kole může dojít k patovým situacím a záleží pak na třídním učiteli, jak vzniklou situaci vyřeší. Může dojít k tomu, že žáci navrhnou všichni jen jednoho kandidáta nebo naopak vzejde ze žákovského kola více kandidátů se stejným počtem hlasů. Třídní učitel pak zváží, jak se situací naloží. Může uspořádat druhé kolo třídních voleb a dovolení dalších kandidátů nebo nechat pouze kandidáty zvolené v prvním kole. Záleží na domluvě s koordinátorem a vedením školy, jelikož by školní kolo bylo pro tuto třídu pouze formalitou.

Příklad hlasovacího lístku pro školní kolo – příloha č. 2.

2. Školní kolo

Školní kolo bude probíhat ve volební místnosti pod dozorem volební komise. Žáci budou vybírat z kandidátů, kteří vzešli z třídního kola. Volba může probíhat buď za pomoci předem připraveného softwaru ve volební místnosti opatřené počítači, nebo standardním hlasováním pomocí hlasovacích lístků. Hlasování probíhá tajně a je pouze jednokolové. Jestliže dojde k situaci, kdy dostanou kandidáti ve školním kole stejný počet hlasů, mandát obdrží žák s větším počtem hlasů ve třídním kole. Jestliže i ve třídním kole měli žáci stejný počet hlasů, uspořádá třídní učitel nové třídní kolo, ve kterém se bude rozhodovat pouze mezi těmito kandidáty. Kdyby nastala situace, kdy oba kandidáti získají stejný počet hlasů, rozhodne o vítězi hlas třídního učitele.

Výše uvedený systém voleb je příkladem, jak je možné volby uspořádat, ale není dogmatem. Jestliže se koordinátor a vedení školy dohodnou na jiném systému, je možné vytvořit si vlastní strukturu voleb. Například u škol s velkým počtem tříd, kdy by žákovský parlament měl vysoký počet zástupců, může dojít k redukci kandidátů. Také je možný

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

nezájem žáků v jednotlivých třídách a neobsazení všech tříd v žákovském parlamentu. Každá škola si může nastavit svá kritéria!

Také využití volebního softwaru je dobrovolné. Aplikace bude sice součástí projektu a je volně ke stažení, ale ne každá škola má technické možnosti takto volby provést. Odkaz na hlasovací aplikaci, která je volně dostupná na internetu: www.classflow.com/cs[36].

Školní kolo bude probíhat ve volební místnosti pod dozorem volební komise. Žáci budou vybírat z kandidátů, kteří vzešli z třídního kola. Každý žák při hlasování vybere z třídní kandidátky příslušný počet členů parlamentu (viz příloha). Z každé třídy zvolí zvlášť zástupce, což zaručí každé třídě jejího vlastního zástupce ve školním parlamentu.
Příklady voleb do žákovského parlamentu – příloha č. 3.

5. Fungování a pravidla parlamentu

Koordinátor společně se členy žákovského parlamentu stanoví **základní funkce parlamentu a jeho pravidla**. První schůzka musí sloužit také k vymezení pravidel a kompetencí členů žákovského parlamentu. Členové musí být seznámeni s možnostmi, které jim skýtá účast v této instituci, a také s povinnostmi s tím spojenými. *Ustavující schůze musí určit předsedu, jeho zástupce a také další důležité funkce pro fungování žákovského parlamentu jako například zapisovatele nebo ověřovatele zápisu aj.*

Musí být také jasně stanoveny **termíny schůzek jednání a čas a místo, kde se bude žákovský parlament setkávat**. Hlavně termíny schůzek by měly být známy dopředu, aby mohli zvolení členové schůzky žákovského parlamentu navštěvovat. Zde je jedna z důležitých rolí koordinátora, jelikož právě on ve spolupráci s vedením školy má ve své kompetenci určit, kdy budou schůzky žákovského parlamentu probíhat. Je několik možností, kdy se budou schůzky konat.

Ukázka ze zasedání školního parlamentu:

<https://www.youtube.com/watch?v=8yXODYml-yQ> [39]

6. Jednací řád

Zvolení členové žákovského parlamentu si na svém prvním zasedání stanoví **jednací řád**. Jednací řád je souborem formálních pravidel, jimiž se řídí výbory, skupiny a jednotky. Jde o nástroj upevňující demokratické principy ve skupině. Jednání musí mít jasná pravidla [11; 12; 13; 15].

Ustavující schůze

Na první schůzce si členové parlamentu kromě jednacího řádu **zvolí předsedu** a jeho zástupce a společně s vedením školy a koordinátorem určí pravidla fungování parlamentu. Podle možností školy zvolí formy, jakým způsobem bude žákovský parlament pokračovat. Určí frekvenci schůzek, jejich formu, způsoby hlasování, počet výborů a jejich fungování.

Vedení schůzek

Je třeba ustanovit, kdo jednání povede a jakým způsobem budou ostatní členové vstupovat do diskuze. Jednání by měl vést předseda nebo jeho zástupce. Vedení se může ujmout i někdo z učitelů nebo se může řízení jednání střídat. Do jednání se mohou zapojovat všichni členové parlamentu, ale musí tak být po řádném přihlášení a nesmí si vstupovat do hovoru. Žáci se tak učí respektu k ostatním a možnosti svobodného vyjadřování. Vše řídí pověřený zástupce, který určuje pořadí hovorů a stará se o dodržování pravidel. Nemusí se vždy jednat o předsedu, ale může se vedoucí jednání měnit tak, aby si i ostatní členové vyzkoušeli tento nelehký úkol. Do diskuze se mohou zapojit i hosté, kteří jednání parlamentu navštíví, ale jejich příspěvky jsou na pořadu až po příspěvcích členů parlamentu. Je také dobré hned na první schůzce určit, jestli se bude diskutovat od stolu nebo bude stanoveno místo, u kterého se bude hovořit.

Program schůzek

Před každou schůzkou musí být vyhotoven její program, který musí být zveřejněn alespoň tři dny před samotným jednáním. Program musí být znám nejenom členům žákovského parlamentu, ale i všem ostatním, ať už žákům, tak pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům školy. Proto je třeba jej vyvěsit na předem stanovených místech v tištěné formě, ale i na webových stránkách školy.

Zapisovatel zápisu

Důležitá je i funkce zapisovatele zápisu. Ten musí vyhotovit zápis z každé schůzky žákovského parlamentu. Hlavně na prvních schůzkách by to měl být zkušený člověk, který tento úkol zvládne. Může se jednat i o někoho z učitelů, ten postupně zaškolí ostatní členy parlamentu. Ideální by bylo pořizovat ze schůzek audio nahrávku, ze které se vyhotoví zápis. Zapisovatel se také stará o počítání a zapisování hlasů při hlasování žákovského parlamentu.

Hlasování

Hlasování probíhá buď za pomoci zvednutí ruky, nebo za pomoci hlasovacího softwaru. Každopádně každý člen potvrdí své rozhodnutí zvednutím ruky, aby všichni věděli, jak se rozhodl. Každý ze členů má možnost hlasovat pro, proti, nebo se zdržet hlasování. Návrh je přijat, jestliže je schválen nadpoloviční většinou přítomných členů parlamentu. Jestliže je schůzky přítomný sudý počet členů, má předseda dva hlasy. Není-li přítomen předseda, přechází toto právo na jeho zástupce nebo na vedoucího jednání.

Usnášeníschopnost

Schůzka žákovského parlamentu je usnášeníschopná jen v tom případě, jestliže je přítomna nadpoloviční většina jeho členů. Pokud tomu tak není, schůzka může proběhnout, ale není možné schvalovat nové návrhy.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Ověřovatel zápisu

Na každé schůzce je také třeba určit ověřovatele zápisu, který svým podpisem schválí jeho pravdivost. Ideálně by to měli být dva členové žákovského parlamentu. Takto ověřený zápis bude opět zveřejněn v tištěné formě a na webových stránkách tak, jak tomu bylo u programu.

Jednací řád si může každá škola vytvořit sama, a to podle počtu členů žákovského parlamentu, prostor nebo možností, které má k dispozici.

Propagace žákovského parlamentu

Měl by být zvolen žák, který bude mít na starosti propagaci činnosti žákovského parlamentu prostřednictvím sociálních sítí, školních novin, školního rozhlasu apod.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

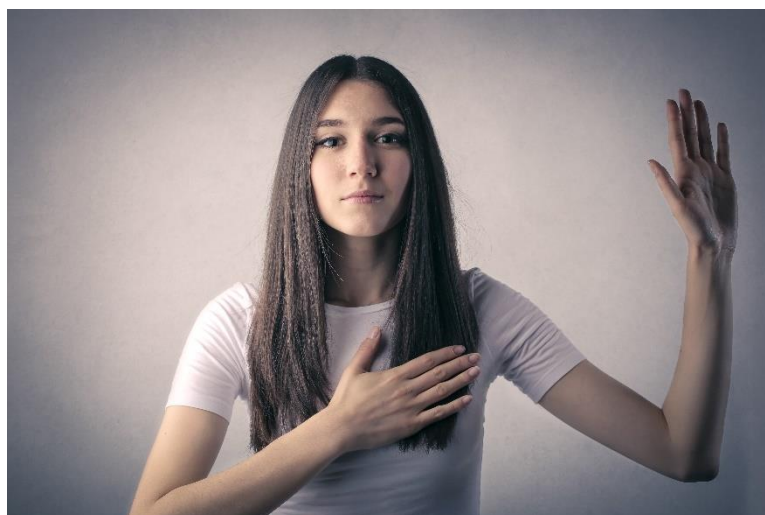

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

7. Oficiální uvedení do úřadu – podepsání smlouvy

Na ustavující schůzce by měli všichni členové žakovského parlamentu složit slavnostní slib, který bude vyhotoven i v písemné formě, a každý ze zvolených členů jej stvrdí podpisem. Podepsaný slavnostní slib by měl být oficiálně předán na ustavující schůzce žakovského parlamentu a tento akt by měl sloužit jako uvedení do úřadu žakovského parlamentu.

Příklad slavnostního slibu – příloha č. 4.

8. Metody práce žákovského parlamentu

Tato kapitola se podrobně věnuje jednotlivým metodám práce žákovského parlamentu [4; 5; 6; 8; 34; 35].

Diskuze

Jedním z hlavních úkolů žákovského parlamentu je podnítit žáky k diskuzi, a zlepšit tak jejich schopnost komunikace, která je pro jejich další fungování ve společnosti velmi důležitá. V moderním světě plném elektronické komunikace je pro mnohé mladé lidi stále těžší se s ostatními vrstevníky domluvit. Slovní zásoba se podle četných studií stále zmenšuje a chátrá. Proto je třeba žáky vést k dialogu, a to nejen mezi sebou v rámci žákovského parlamentu, ale zapojit je do komunikace s vedením školy, nepedagogickými pracovníky a rodiči.

Práce ve skupinách

Ke zlepšení komunikace je skvělým nástrojem práce ve skupinách. Učí žáky spolupráci, ale i schopnosti prosadit vlastní názor. Velmi důležité je zároveň umění naslouchat,

hodnotit, doplňovat a diskutovat o problému. Je potřeba, aby si žáci při práci ve skupinách vyzkoušeli všechny role, které jsou tam ukryté. Nejen roli vedoucí, ale i vedenou. Tak aby byli žáci schopni nejen rozdělovat úkoly, ale také je přijímat a plnit. Pro tuto metodu práce jsou skvělým prostředkem právě výbory žákovského parlamentu, kde žáci pracují s tématem, který si vybrali a je jim blízký (sport, kultura aj.).

Aktivita, hry

Nejdeálnějším způsobem nenásilné formy vzdělávání je hra. Proto je třeba podávat problematiku v co největší míře zábavně. Čím jsou žáci mladší, tím více herních forem je třeba zapojit do metod žákovského parlamentu.

Mezi další metody práce patří také:

SWOT analýza

SWOT je zkratkou z anglického originálu: **S** = Strengths (silné stránky), **W** = Weaknesses (slabé stránky), **O** = Opportunities (příležitosti), **T** = Threats (hrozby). SWOT je tedy zkratkou pro vnitřní silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby z vnějšího prostředí. Žáci pomocí těchto stránek zhodnotí problém a posoudí, zda je pro danou situaci vhodný, či nikoliv.

Debata

Je založena na vyjadřování pro- a protiargumentů vzhledem k předloženému tématu. Je tedy skupinovou metodou zaměřenou zejména na rozvoj komunikativních dovedností. Touto metodou může pracovat celá skupina. Pro kvalitní debatu je třeba mít k dispozici dostatek času.

Jak již bylo uvedeno, v debatě jde zejména o vyjadřování argumentů. Při argumentaci zaujímá žák poučené, uvážené, zodpovědné a strukturované vlastní stanovisko k určitému jevu, problému, názoru. Daná otázka, která je předmětem debaty,

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

přitom musí být položena dostatečně otevřeně. Cílem je sdělení argumentů a rovněž zohlednění možných opačných názorů. Důležité je podotknout, že v této metodě jde o prosazení stanoviska, nikoli vlastní osoby. Pokud se při debatě vyskytnou oproti původnímu názoru i jiné silné argumenty, měl by být žák schopen a ochoten své původní stanovisko změnit.

Brainstorming

Brainstorming bývá také někdy nazýván jako útok na mozek nebo burza dobrých myšlenek. Jde o skupinovou techniku zaměřenou na generování co nejvíce nápadů na dané téma. Je založena na skupinovém výkonu. Jde o předpoklad, že lidé ve skupině, na základě podnětů ostatních, vymyslí více, než by vymysleli jednotlivě. Jednou z hlavních zásad je, že kvantita vyvolává kvalitu. Také je třeba oddělit tvorbu a produkci nápadů od jejich hodnocení, které by mohlo být na škodu celé metody. Ta vychází ze spolupráce členů skupiny – pokud lidé spolupracují, navzájem se inspirují a výsledek spolupráce je větší než pouhý součet individuálních výkonů jednotlivce.

9. Evaluace a autoevaluace

Výsledky své činnosti žákovský parlament předkládá ve vhodné a adekvátní formě ostatním subjektům, které spolu s ním tvoří žákovské prostředí. Pro zdárné fungování žákovského parlamentu v dalším funkčním období je třeba **vyhodnotit práci jeho členů a jeho celkové fungování**. Každý člen by měl zhodnotit svou práci a také vyhodnotit práci celého žákovského parlamentu. Zhodnotit fungování parlamentu je třeba provést i mezi ostatními žáky školy, vedením školy, rodiči a nepedagogickými pracovníky. **Výstupy a hodnocení práce žákovského parlamentu by měly být prováděny průběžně, čtvrtletně, pololetně, ale lze je provádět i po každém zasedání**. Důležité je provést širší evaluaci a autoevaluaci na konci funkčního období. Evaluaci a autoevaluaci je možno provádět různými způsoby. Od dotazníkových šetření přes SWOT analýzu nebo formou skupinové diskuze [5; 16].

Zpětná vazba o práci žákovského parlamentu je pro koordinátora velmi důležitá. **Díky evaluaci a autoevaluaci může provést změny, které do budoucna zlepší fungování parlamentu**. Asi nejdůležitější je pro koordinátora zhodnocení práce žákovského parlamentu po jednom funkčním období. To ukáže, do jaké míry byla právě jeho rozhodnutí správná, nebo nikoli.

Jedná se hlavně o četnost schůzek. Podle počtu žáků, kteří docházeli do žákovského parlamentu, může koordinátor počet zasedání navýšit nebo omezit.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Může například zjistit, že zájem žáků byl enormní a množství nápadů a připomínek bylo velké. Schůzky se pak protahovaly a časový prostor, který jim byl vymezen, nestačil. Nebo došlo k opačné tendenci a z pléna žáků na některých schůzkách nevyšly žádné připomínky nebo náměty a schůzky byly po několika minutách ukončeny. Samozřejmě, že i v tomto případě má schůzka smysl, protože cílem žakovského parlamentu není jen schvalování nových návrhů, ale stojí pak za zvážení, zda nesnížit počet schůzek [23; 24].

Přílohy

Příloha č. 1 – Všeobecná deklarace lidských práv

Všeobecná deklarace lidských práv

1. Každý je svobodný a s každým se má stejně zacházet.
2. Všichni jsme si rovni bez ohledu na rozdíly v barvě pleti, pohlaví, náboženství či jazyku.
3. Každý má právo na život, a to ve svobodě a bezpečí.
4. Nikdo nemá právo jiného mučit nebo s ním krutě zacházet.
5. Zákony platí stejně pro všechny, musejí být používány stejně vůči všem.
6. Každý má právo na spravedlivé a veřejné jednání před soudem.
7. Každý má právo cestovat, jak chce.
8. Každý má právo uzavřít sňatek a mít rodinu.
9. Každý má právo říkat, co si myslí, podávat i dostávat informace.
10. Každý má právo na odpočinek a volný čas.

Příloha č. 2 – Příklad hlasovacího lístku

Příklad hlasovacího lístku pro třídní kolo voleb (třídy do 20 žáků):

ZŠ JÁRY CIMRMANA, PRČICE

TŘÍDNÍ KOLO VOLEB DO ŽÁKOVSKÉHO PARLAMENTU

9. A

KANDIDÁTI NA ČLENA PARLAMENTU:

- Matějka Antonín**
- Kropáčková Eliška**
- Nejezchleb Jan**
- Nováková Tereza**
- Balážová Aranka**
-
-

Z výše uvedených jmen zvol dva zástupce a ty označ křížkem. V případě jiného kandidáta napiš jeho příjmení a jméno a označ jej křížkem.

Příloha č. 3 – Příklady voleb

1. ZÁKLADNÍ ŠKOLA S 350 ŽÁKY A 12 TŘÍDAMI:

Třídní kolo:

- 5. A 32 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 5. B 33 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 6. A 32 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 6. B 32 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 7. A 29 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 7. B 31 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 8. A 28 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 8. B 27 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 8. C 26 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 9. A 27 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 9. B 26 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 9. C 27 žáků – 4 kandidáti do školního kola

Školní kolo:

Z každé třídy vzejde dvojice zástupců do žákovského parlamentu. Žákovský parlament bude mít tedy 24 členů.

2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA S 260 ŽÁKY A 11 TŘÍDAMI:

Třídní kolo:

- 5. A 16 žáků – 2 kandidáti do školního kola
- 5. B 16 žáků – 2 kandidáti do školního kola
- 5. C 17 žáků – 2 kandidáti do školního kola
- 6. A 30 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 6. B 29 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 7. A 28 žáků – 4 kandidáti do školního kola

- 7.B 27 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 8.A 33 žáků – 5 kandidátů do školního kola
- 9.A 24 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 9.B 25 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 9. C 15 žáků – 2 kandidáti do školního kola

Školní kolo:

Ve škole jsou třídy, kde je rozdílný počet žáků, proto se počty na kandidátkách i zástupci jednotlivých tříd v parlamentu budou lišit. Z pátých tříd a z 9. C bude v parlamentu jen jeden zástupce každé třídy, naopak z 8. A tři zástupci. Z ostatních tříd budou v parlamentu dva zástupci. V žákovském parlamentu bude zasedat 19 členů.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA SE 100 ŽÁKY A 5 TŘÍDAMI:

Třídní kolo:

- 5. A 22 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 6. A 16 žáků – 3 kandidáti do školního kola
- 7. A 17 žáků – 3 kandidáti do školního kola
- 8. A 26 žáků – 4 kandidáti do školního kola
- 9. A 19 žáků – 4 kandidáti do školního kola

Tato menší škola má málo tříd a málo žáků. Z každé třídy budou voleni ve třídním kole 3 nebo 4 kandidáti a z nich vzejde do žákovského parlamentu deset zástupců napříč třídami. Je možné provést jen třídní kolo voleb, z něhož vzejde dvojice členů do žákovského parlamentu, ten bude desetičlenný.

Příloha č. 4 – Jednací řád

JEDNACÍ ŘÁD

Čl. 1

Úvodní ustanovení

- 1) Jednací řád žákovského parlamentu upravuje přípravu, svolání, průběh jednání a kontrolu plnění jeho usnesení, jakož i další otázky.

Čl. 2

Příprava jednání žákovského parlamentu

- 1) Přípravu jednání žákovského parlamentu organizuje předseda (v jeho nepřítomnosti místopředseda), a to podle návrhů připravených členy parlamentu, případně učiteli, vedením školy nebo ostatními žáky školy. Přitom stanoví zejména: *místo a dobu jednání a navržený program jednání.*
- 2) Návrhy určené k zařazení na pořad připravovaného jednání žákovského parlamentu předkládá navrhovatel vždy nejdéle 5 dnů před zasedáním žákovského parlamentu.
- 3) Návrhy na jednání žákovského parlamentu se předávají v elektronické nebo písemné podobě, popř. ústně.
- 4) Návrhy na jednání musí být zpracovány a předneseny tak, aby umožnily všem členům žákovského parlamentu komplexně posoudit problematiku, zvážit navrhované řešení a rozhodnout se.
- 5) Existující písemné materiály k jednotlivým bodům programu jednání (včetně návrhu textu usnesení) jsou členům žákovského parlamentu doručeny nejméně 3 dny před zasedáním.

Čl. 3

Svolání žákovského parlamentu

- 1) Zasedání žákovského parlamentu svolává předseda nebo koordinátor podle předem stanoveného harmonogramu. Zasedání může být svoláno i mimo stanovený harmonogram na popud vedení školy nebo v případě mimořádné události, která neumožňuje odklad.

- 2) Předseda nebo koordinátor informuje o době, místě a navrženém programu připravovaného zasedání žakovského parlamentu. Informaci vyvěsí na nástěnce žakovského parlamentu alespoň 5 dnů před zasedáním, popřípadě tuto informaci zveřejní i jiným způsobem (el. poštou, na facebooku, žakovským rozhlasem).
- 3) Zasedání žakovského parlamentu se konají zpravidla první středu každého měsíce od 13.00hodin v tělocvičně školy.

Čl. 4

Průběh jednání žakovského parlamentu

- 1) Zasedání žakovského parlamentu je veřejné.
- 2) Zasedání žakovského parlamentu řídí předseda, v jeho nepřítomnosti místopředseda, případně jiný člen žakovského parlamentu (dále jen „předsedající“).
- 3) Předsedající má právo jednání žakovského parlamentu přerušit, a to vždy s uvedením důvodu přerušování a doby jeho trvání.
- 4) Zvolení členové jsou povinni zúčastnit se každého zasedání žakovského parlamentu. Účast na jednání potvrzují členové žakovského parlamentu podpisem do listiny přítomných.
- 5) V případě neúčasti jsou členové povinni omluvit se předsedovi nebo koordinátorovi s uvedením důvodu. To platí i v případě pozdního příchodu nebo předčasného odchodu z jednání žakovského parlamentu.
- 6) Je-li v době zahájení jednání přítomna nadpoloviční většina všech členů žakovského parlamentu, předsedající zahájí jednání. Přitom oznámí počet přítomných členů a konstatuje, že je žakovský parlament usnášeníschopný.
- 7) Jestliže při zahájení jednání nebo v jeho průběhu není přítomna nadpoloviční většina všech členů žakovského parlamentu, jednání může proběhnout, ale není možné schvalovat nová ustanovení.
- 8) V zahajovací části jednání předsedající seznámí členy žakovského parlamentu s programem a zvolí zapisovatele a ověřovatele zápisu.
- 9) Jsou-li před schválením programu vzneseny z řad členů žakovského parlamentu návrhy na změny nebo doplňující návrhy, rozhodne o nich žakovský parlament hlasováním.
- 10) Úvodní slovo k jednotlivým bodům programu jednání uvede předkladatel. Lze jej doplnit o stanovisko dotčených výborů žakovského parlamentu. Poté předsedající přednese návrh usnesení k projednávanému bodu programu jednání, vycházející z důvodové

zprávy předkladatele, a doporučení dotčených výborů žákovského parlamentu a vyzve přítomné k diskuzi.

- 11) Ke každému bodu programu jednání se diskutuje samostatně po přednesení úvodního slova. Diskuzi řídí předsedající. Každý člen žákovského parlamentu má právo se vyjádřit k projednávanému bodu programu. Dbá přitom, aby jeho vystoupení bylo ucelené, věcné a stručné, a to v maximální délce 5 minut k jednotlivým bodům programu.
- 12) K jednotlivým bodům programu jednání se může diskutovat pouze do doby, než je ukončena diskuze a zahájí se hlasování. Diskutovat může pouze ten, komu bylo předsedajícím uděleno slovo. Předsedající dbá, aby slovo bylo udělováno s ohledem na pořadí přihlášek. Nikdo nemůže k téže věci mluvit vícekrát než dvakrát.
- 13) Délka diskuzního vystoupení může být omezena pouze jednacím řádem žákovského parlamentu.
- 14) Nemluví-li řečník k věci nebo překročí-li stanovený časový limit, může mu předsedající slovo odejmout.
- 15) K projednávaným věcem se mají právo vyjádřit i přítomní žáci, vyučující nebo hosté, kteří nejsou členy žákovského parlamentu. Jejich vystoupení ale může proběhnout až po vyjádření členů žákovského parlamentu a platí pro ně stejná pravidla jako pro členy žákovského parlamentu.
- 16) Po ukončení diskuze k bodu programu předsedající přednese znovu návrh usnesení upravený na základě diskuze a nechá o něm hlasovat.
- 17) Usnesení musí obsahově odpovídat výsledkům jednání. Musí být formulováno srozumitelně a jednoznačně. Usnesení ukládající úkoly některému ze členů žákovského parlamentu musí obsahovat termíny splnění ukládaných úkolů a způsob kontroly tohoto usnesení. Usnesení je součástí zápisu.

ČI. 5 **Hlasování**

- 1) Žákovský parlament je schopen se usnášet, je-li přítomna po celou dobu jednání nadpoloviční většina z celkového počtu členů žákovského parlamentu.
- 2) Byly-li uplatněny pozměňující či doplňující návrhy, dá předsedající hlasovat nejprve o těchto změnách či doplněních a poté o ostatních částech návrhu.
- 3) V případě předložení návrhu usnesení v několika variantách, hlasuje se nejprve o variantě přednesené předkladatelem (předsedajícím). Schválením jedné varianty se považují ostatní návrhy (varianty) usnesení za nepřijaté.

- 4) Hlasování se provádí zpravidla veřejně. Veřejné hlasování se provádí zdvižením ruky pro návrh nebo proti návrhu nebo se lze hlasování zdržet.
- 5) Usnesení je přijato, hlasuje-li pro návrh nadpoloviční většina přítomných členů žákovského parlamentu.
- 6) Po přijetí usnesení se k projednávanému bodu již nelze vracet.

Čl. 6

Různé

- 1) V závěrečné části programu je vždy zařazen bod „diskuze“, kde mohou přítomní členové žákovského parlamentu a ostatní žáci školy, učitelé a hosté vznášet dotazy, náměty a připomínky, týkající se života ve škole a činností, s ní související.
- 2) Na dotazy odpovídá předseda nebo dotazovaný člen žákovského parlamentu bezodkladně.
- 3) Přednesené dotazy, náměty a připomínky se zaznamenávají v zápise z jednání žákovského parlamentu.
- 4) Nemluví-li řečník k věci, může mu předsedající odejmout slovo.
- 5) Nikdo nesmí rušit průběh jednání žákovského parlamentu.

Čl. 7

Ukončení zasedání žákovského parlamentu

- 1) Předsedající prohlásí zasedání za ukončené, byl-li program jednání žákovského parlamentu vyčerpán a nikdo se již nehlásí o slovo.

Čl. 8

Organizačně-technické záležitosti zasedání žákovského parlamentu

- 1) Z průběhu jednání žákovského parlamentu se pořizuje zápis, za jehož vyhotovení zodpovídá předem zvolená osoba.
- 2) Zápis se vyhotovuje do 10 dnů po skončení zasedání žákovského parlamentu a podepisují jej předseda, místopředseda, koordinátor a určení ověřovatelé zápisu.
- 3) Schválený zápis dosvědčuje průběh jednání a obsah usnesení. Jeho nedílnou součástí je usnesení, dotazy a návrhy podané při zasedání a listina přítomných členů žákovského parlamentu.

- 4) Schválený zápis musí být vyvěšen na nástěnce žákovského parlamentu a webových stránkách školy.
- 5) V zápisu se uvádí:
  - a. hodina zahájení a ukončení (popř. doba přerušení),
  - b. jméno předsedajícího,
  - c. jména přítomných členů žákovského parlamentu a jména omluvených a neomluvených členů,
  - d. jména určených ověřovatelů zápisu
  - e. program jednání včetně případného doplnění,
  - f. stručný průběh projednávání jednotlivých bodů programu – podstatné informace z úvodního slova předkladatele, doplněné o stanovisko dotčených výborů zastupitelstva a podané podněty a návrhy vyplývající z diskuze k návrhu usnesení k danému bodu programu,
  - g. schválené znění usnesení a výsledek hlasování (přítomno, pro, proti, zdržel se),
  - h. dotazy podané v diskuzi a odpovědi na ně.

Čl. 9

Zabezpečení a kontrola usnesení

- 1) Plnění usnesení žákovského parlamentu zajistí předseda žákovského parlamentu a koordinátor.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Příloha č. 5 – Slavnostní slib

SLAVNOSTNÍ SLIB ČLENŮ ŽÁKOVSKÉHO PARLAMENTU:

Slibuji, že jako zvolený zástupce žáků budu pracovat pro ZŠ ..... Budu sledovat dodržování žákovského řádu a zásad chování mezi žáky a učiteli. Slibuji na svou čest, že svůj úkol budu vykonávat v zájmu všech žáků podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.

Příloha č. 6 – Výstupy z databáze projektů OP VVV a OP VK

Níže uvedený přehled uvádí názvy a stručnou anotaci k projektům, které vznikly v minulých obdobích a které se zabývají podobnými tématy jako tento projekt – otázkou demokracie, žákovského parlamentu apod. Součástí je také odkaz na stránky, kde je možné získat dokumenty k danému projektu. Přehled je rozdělen na výstupy pro žáky, které může koordinátor použít pro práci s cílovou skupinou, a pro samotné koordinátory, kterým dokumenty mohou pomoci s rozšířením znalostí k tématu.

1. Pro žáky

Název a číslo projektu: **Škola pro život**

CZ.1.07/1.4.00/21.2920

Anotace: Sada je zaměřena na téma stát a právo a s ním spojené pojmy. Materiály jsou podporou výkladu vyučujícího, zároveň obsahují úkoly pro žáky.

Odkaz: <https://databaze.op-vk.cz/Product/Detail/120817>

Název a číslo projektu: **Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT**

CZ.1.07/1.4.00/21.2315

Anotace: Prezentace zpracovávají část učiva výchovy k občanství v 7. ročníku. Protože žáci mnohých škol nemají do VKO učebnice, pomáhají jim prezentace k větší názornosti při probírání učiva a současně si podle nich mohou provádět zápis do sešitu. Zahrnutý jsou kapitoly Kam patřím, Já a společenský systém, Já a okolní svět, Globální problémy lidstva a Já a hospodaření.

Odkaz: <https://databaze.op-vk.cz/Product/Detail/128784>

Název a číslo projektu: **Modernizace školy pomocí digitálních technologií**

CZ.1.07/1.4.00/21.3796

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Anotace: Sada slouží pro výklad probíraného učiva. Žáci mají v digitálních učebních materiálech vloženo i cvičení na procvičení. Digitální učební materiál „ústava – test“ slouží k ověřování osvojeného učiva.

Odkaz: <https://databaze.op-vk.cz/Product/Detail/91693>

Název a číslo projektu: **Interaktivní škola Kelč**

CZ.1.07/1.4.00/21.3484

Anotace: Jednoduché, pomocné a procvičovací materiály do hodin občanské výchovy na základních školách pro SMART tabule. Zaměřeno především na problematiku státu, osobnost člověka a významné (sváteční) dny v průběhu kalendářního roku.

Odkaz: <https://databaze.op-vk.cz/Product/Detail/140116>

Název a číslo projektu: **Škola pro 21. století**

CZ.1.07/1.4.00/21.3066

Anotace: Prezentace v této sadě žáky seznamují a zároveň jim vysvětlují mnohé pojmy, žáci umějí vyjmenovat globální problémy, pravomoci prezidenta a vlády, užívají základní pojmy z oblasti moci zákonodárné. Také se učí popsat a vysvětlit, na jakých principech funguje sekta a seznamují se s hlavními světovými náboženstvími.

Odkaz: <https://databaze.op-vk.cz/Product/Detail/62595>

Název a číslo projektu: **Škola pro život**

CZ.1.07/1.4.00/21.3608

Anotace: Sada obsahuje pracovní listy, které jsou určeny pro jednotlivce, lze je použít jako samostatnou práci při úvodu do tématu i pro opakování. Rozvíjejí logické myšlení.

Odkaz: <https://databaze.op-vk.cz/Product/Detail/117273>

Název a číslo projektu: **Zahrada jazyků**

CZ.1.07/1.4.00/21.1789

Projekt Žákovský/studentický parlament jako efektivní nástroj pro rozvoj kompetencí pro demokratickou kulturu,
reg. č.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008253

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Anotace: Sada je zaměřena na kompetence sociální a personální, kompetence k řešení problémů a kompetence komunikativní. Řeší otázky a úkoly. Součástí sady jsou pracovní listy.

Odkaz: <https://databaze.op-vk.cz/Product/Detail/14071>

Název a číslo projektu: **Model respektujícího žákovského parlamentu**

CZ.1.07/1.2.00/14.0027

Anotace: Cílem projektu je zavedení efektivně fungujícího žákovského parlamentu do základních škol. Projekt cíleně a záměrně vychovává žáky ke vzájemné toleranci a respektu, k obraně lidských práv a k mezikulturní citlivosti a vede k podpoře integrace sociokulturních menšin do života školy. Během projektu byl vytvořen ucelený systém podpory pro žákovské parlamenty na základních školách, který doposud v ČR chyběl. Soubor podpůrných nástrojů byl cíleně zaměřen na rozvoj dovedností a znalostí jak žáků, tak učitelů.

Odkaz: <https://databaze.op-vk.cz/Project/Detail/1810>

Název a číslo projektu: **Žákovské parlamenty S.O.S.**

CZ.1.07/1.1.00/14.0075

Anotace: Program, který pomáhá žákům zlepšovat prostředí školy. Obsahuje příručku pro učitele, osm žákovských sešitů pro mapování jednotlivých oblastí a formulář pro vkládání příkladů k jednotlivým oblastem.

Odkaz: <https://databaze.op-vk.cz/Product/Detail/52018>

Název a číslo projektu: **Pestrá škola**

CZ.1.07/1.4.00/21.2103

Anotace: Vytvořená sada se zaměřuje na získávání, třídění a zpracování informací z různých oblastí občanské společnosti. Věnuje se Ústavě ČR, základním lidským právům, finanční gramotnosti, vlivu médií na člověka a rodině.

Projekt Žákovský/studentický parlament jako efektivní nástroj pro rozvoj kompetencí pro demokratickou kulturu,
reg. č.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008253

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Odkaz: <https://databaze.op-vk.cz/Product/Detail/113007>

Název a číslo projektu: **EU peníze pro SŠ pro sluchově postižené**

CZ.1.07/1.5.00/34.0712

Anotace: Sada je zaměřena na základní informace o České republice a vztah České republiky a Evropské unie. Žáci se seznámí se systémem fungování státu. V jednotlivých souborech jsou vysvětlovány důležité pojmy, jako jsou demokracie, právo, moc zákonodárná, výkonná a soudní. Žáci se dále seznámí s postavením České republiky v rámci Evropské unie a s jejím fungováním. Učivo si žáci mohou procvičit v mnoha cvičeních, doplňovačkách a jiných aktivitách, které jsou součástí digitálních učebních materiálů.

Odkaz: <https://databaze.op-vk.cz/Product/Detail/7767>

Název a číslo projektu: **Moderní škola Letohrad**

CZ.1.07/1.4.00/21.2584

Anotace: Sada je zaměřena na vyvození a vizualizaci učiva. Sada také slouží k opakování probíraného učiva. Součástí sady jsou pracovní listy, které vedou k osvojení a ověření probírané látky.

Odkaz: <https://databaze.op-vk.cz/Product/Detail/143968>

Název a číslo projektu: **Učíme se vzájemně**

CZ.1.07/1.4.00/21.0138

Anotace: Člověk a společnost, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Odkaz: <https://databaze.op-vk.cz/Product/Detail/141325>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

2. Pro koordinátory

Název a číslo projektu: **Podpora mezioborových studií a inovací studijních programů na Univerzitě Palackého v Olomouci**

CZ.1.07/2.2.00/28.0091

Anotace: V tomto předmětu se seznámíte s průběhem evropské integrace tak, abyste pochopili základy, na kterých je současná Evropská unie postavena, a procesy, které ji v průběhu dějin formovaly. Kurz začíná krátkým úvodem do samotné ideje evropské jednoty, neboť tato myšlenka je v evropských dějinách trvale přítomna. Pozornost ale bude především věnována jejímu vývoji ve 20. století. Krátce se zastavíte u meziválečných plánů na evropskou integraci a poté se zaměříte na evropské sjednocování po druhé světové válce. Poválečné období je rozděleno do šesti etap, které jsou ohraničeny zásadními mezníky.

Přihlašovací jméno: edis-opvk

Heslo: opvk2015

Název a číslo projektu: **Literatura a film bez hranic: dislokace a relokační v pluralitním prostoru**

CZ.1.07/2.3.00/20.0150

Anotace: Monografie je souborem textů, které reflektují vztah mezi českou společností a politikou, je to vztah ukazující určité napětí a vyjevující, že Češi politiku odmítají. Kniha naznačuje, že jednou z cest k nápravě tohoto stavu je větší zapojení občanů do politiky, zejména do té komunální. To, že angažovanost je smysluplná, se dokazuje na případu občanského aktivismu v Praze 11.

Jedna kapitola se věnuje aktuálním problémům české politiky, zejména ústupu parlamentních stran a jejich nahrazování marketingově založenými projekty. Další části poskytují analýzu české společnosti v kontextu střední Evropy a pohled na debatu ohledně tzv. českého údělu a postavení země v rámci Evropy, respektive Evropské unie.

Projekt Žákovský/studentický parlament jako efektivní nástroj pro rozvoj kompetencí pro demokratickou kulturu,
reg. č.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008253

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Součástí knihy jsou rovněž pohledy na nejnovější události, zejména posledních několika let. Českou společnost poznamenávají a ovlivňují takové události jako první přímé prezidentské volby, předčasné sněmovní volby v roce 2013, pád Nečasova kabinetu atd. Poslední kapitola je pak věnována vztahu a paralelám mezi politikou a fotbalem.

Odkaz: <https://databaze.op-vk.cz/Product/Detail/49848>

Závěrečný test

1. Pro koho jsou vypracována tato skripta?
  - a) pro vedoucí pracovníky na ZŠ a SŠ
  - b) pro koordinátory na ZŠ
  - c) pro nepedagogické pracovníky na ZŠ a SŠ

2. Kolik členů má Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky?
  - a) 150
  - b) 250
  - c) 200

3. Jaká je věková hranice kandidátů ve volbě prezidenta?
  - a) musí být starší 18 let
  - b) musí být starší 21 let
  - c) musí být starší 40 let

4. Jak se nazývá organizace spojující většinu států v Evropě?
  - a) Evropská unie
  - b) OSN
  - c) NATO

5. Ve kterém roce byla přijata Všeobecná deklarace lidských práv?
  - a) 1918
  - b) 1948
  - c) 1936

6. Jsou pro chod školního parlamentu důležití i nezvolení žáci školy?
- a) ne, školní parlament zvládne svou práci bez nich
  - b) ano, ale jen při volbách
  - c) ano, všichni žáci školy jsou důležití a je třeba je co nejvíce zapojit
7. Kdo je volen do žákovského parlamentu?
- a) žáci 3.–9. tříd ZŠ
  - b) žáci 1.–9. tříd ZŠ
  - c) žáci 8.–9. tříd ZŠ
8. Jaký je jeden z hlavních úkolů koordinátora?
- a) vést jednání žákovského parlamentu
  - b) aktualizovat nástěnky žákovského parlamentu
  - c) rozjet celý projekt, pomáhat a dohlížet na práci žákovského parlamentu
9. Na čem bude koordinátor pracovat s vedením školy?
- a) seznámení pedagogického sboru s projektem žákovského parlamentu
  - b) řízení schůzek žákovského parlamentu
  - c) příprava programu schůzek žákovského parlamentu
10. Kdy musí proběhnout seznámení pedagogického sboru s projektem žákovského parlamentu?
- a) na konci pololetí
  - b) nejlépe v přípravném týdnu, před zahájením školního roku
  - c) do vánočních prázdnin

11. Kdy musí proběhnout volby do žákovského parlamentu?

- a) kdykoliv v průběhu školního roku
- b) do konce kalendářního roku
- c) co nejdříve po zahájení školního roku (září, říjen)

12. Kdy probíhá třídní kolo voleb?

- a) jako první, před volbou školního kola
- b) souběžně se školní volbou
- c) kdykoli v průběhu školního roku

13. Kdo kandiduje v třídním kole voleb do žákovského parlamentu?

- a) třídní učitel
- b) žáci příslušné třídy
- c) všichni žáci školy

14. Kdo řídí třídní kolo voleb?

- a) koordinátor společně s ředitelem
- b) třídní učitel
- c) koordinátor společně s žákovským parlamentem

15. Jak se hlasuje v třídním kole voleb?

- a) tajně, za pomoci hlasovacího zařízení
- b) tajně, za pomoci hlasovacích lístků
- c) veřejně, zvednutím ruky

16. Kdo kandiduje ve školním kole voleb do žákovského parlamentu?
- a) vítězové třídních kol
  - b) všichni žáci školy
  - c) všichni žáci školy, učitelé a nepedagogičtí pracovníci
17. Kdo rozhoduje o četnosti a době průběhu schůzek žákovského parlamentu?
- a) členové žákovského parlamentu
  - b) třídní učitel a žákovský parlament
  - c) koordinátor společně s vedoucími pracovníky
18. Kdy musí být schválen jednací řád žákovského parlamentu?
- a) kdykoliv v průběhu školního roku
  - b) na ustavující schůzi žákovského parlamentu
  - c) jednací řád není důležitý a nemusí být vyhotoven
19. Kdo řídí schůzky žákovského parlamentu?
- a) ředitel školy
  - b) člen žákovského parlamentu, který přijde na schůzku jako první
  - c) předsedající (předseda, místopředseda, koordinátor)
20. Kdy je žákovský parlament usnášeníschopný?
- a) pokaždé
  - b) je-li přítomna nadpoloviční většina členů žákovského parlamentu
  - c) jsou-li přítomni všichni členové žákovského parlamentu

21. Jaké jsou možnosti člena žákovského parlamentu při hlasování?
- a) pro, proti, zdržel se hlasování
  - b) pro a proti
  - c) v žákovském parlamentu se nehlasuje
22. Kdy se skládá slavnostní slib členů žákovského parlamentu?
- a) slavnostní slib se neskládá
  - b) na ustavující schůzi žákovského parlamentu
  - c) kdykoliv v průběhu fungování žákovského parlamentu
23. Kdo se může zapojit do práce výborů žákovského parlamentu?
- a) jen zvolení členové žákovského parlamentu
  - b) jen učitelé odborných předmětů a vedoucí pracovníci školy
  - c) všichni žáci školy, učitelé, nepedagogičtí pracovníci nebo rodiče žáků školy
24. S čím pracuje SWOT analýza?
- a) se silnými a slabými stránkami problému, příležitostmi a hrozbami
  - b) využívá tryskání myšlenek a staví do popředí kvantitu nad kvalitou
  - c) vychází z práce malých skupinek, které se postupně spojují ve větší celky
25. Co je typické pro brainstorming?
- a) práce se silnými a slabými stránkami problému, příležitostmi a hrozbami
  - b) využití tryskání myšlenek a staví do popředí kvantitu nad kvalitou
  - c) vychází z práce malých skupinek, které se postupně spojují ve větší celky

26. Které cíle můžeme zařadit do dlouhodobých?

- a) cíle v horizontu několika let
- b) cíle, které jsou aktuální a musí se řešit okamžitě
- c) cíle korespondující s jedním školním rokem

27. Které cíle můžeme zařadit do krátkodobých?

- a) cíle v horizontu několika let
- b) cíle, které jsou aktuální a musí se řešit okamžitě
- c) cíle korespondující s jedním školním rokem

28. Které cíle můžeme zařadit do střednědobých?

- a) cíle v horizontu několika let
- b) cíle, které jsou aktuální a musí se řešit okamžitě
- c) cíle korespondující s jedním školním rokem

29. Kdy by měla být prováděna evaluace a autoevaluace práce žákovského parlamentu?

- a) jen na konci školního roku
- b) kdykoli v průběhu fungování žákovského parlamentu, důležité je zhodnocení práce po jednom funkčním období
- c) není třeba ji provádět

Použitá a doporučená literatura, odkazy:

- [1] SITNÁ, Dagmar. *Metody aktivního vyučování: spolupráce žáků ve skupinách*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-246-1.
- [2] PETLÁK, E. *Pedagogicko-didaktická práce učitelů*. Bratislava: IRIS, 2000. s. 120. ISBN 80-89018-05-X.
- [3] GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., NOVOTNÝ, P. *Podporujeme aktivní myšlení a samostatné učení žáků*. Olomouc: Hanex, 2000. 159 s. ISBN 80-85783-28-2.
- [4] MAŇÁK, J., ŠVEC, V. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-039-5.
- [5] KOTRBA, T., LACINA, L. *Praktické využití aktivizačních metod ve výuce*. Brno: Barrister & Principal, 2007. ISBN 978-80-87029-12-1.
- [6] ROHLÍKOVÁ L., VEJVODOVÁ, J. *Vyučovací metody na vysoké škole*. Praha: Grada Publ., 2012. s. 69. ISBN 978-80-247-4152-9.
- [7] CYRUS, P. et al. *Informační technologie v přípravě středoškolských učitelů technických předmětů*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 1997. 100 s., ISBN 80-7041-278-X.
- [8] KOŠŤÁLOVÁ, Hana, Tereza KRÁLOVÁ a Miroslav LORENC. *Vybrané kapitoly pro rozvoj pedagogických dovedností*. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1653-0.
- [9] BRANDER, P., KRAPF, P., WEIDINGER, W. *Kompas: manuál pro výchovu mládeže k lidským právům*. Vyd. 1. Editor: Rolf Gollob, Peter Krapf. Překlad: Eva Potužníková, Martin Potužník. Praha: Argo, 2006, Edice pedagogické literatury. ISBN 80-720-3827-3.
- [10] HANSEN ČECHOVÁ, Barbara. *Nápady pro rozvoj a hodnocení klíčových kompetencí žáků*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-388-8.
- [11] FRONĚK, J., BUCVANOVÁ, E., KARAFIÁT, K. *Žákovský parlament na prvním stupni: pomocník pro koordinátora parlamentu*. Praha: Gemini o.s., 2013. ISBN 978-80-905293-9-7.

- [12] GOLLOB, Rolf, Peter KRAPF a Wiltrud WEIDINGER, ed. *Vzděláváním k demokracii: podklady pro učitele k výchově k demokratickému občanství a k výchově k lidským právům*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6087-6.
- [13] GOLLOB, R., KRAPF, P. *Život v demokracii: učební plány VDO/VLP pro druhý stupeň základních škol*. 1. vyd. Překlad: Vladimír Jůva. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2012, Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-210-6088-3.
- [14] HAZLBAUER, T., PETROVSKÁ, K., HOTOVÝ, F. *Žákovský parlament III*. Praha: Gemini o.s., 2012. ISBN 978-80-905293-3-5.
- [15] HAZLBAUER, T., PETROVSKÁ K., HOTOVÝ, F. *Žákovský parlament II*. Praha: Gemini o.s., 2012. ISBN 978-80-905293-2-8.
- [16] HAZLBAUER, T., PETROVSKÁ K., HOTOVÝ, F. *Žákovský parlament I*. Praha: Gemini o.s., 2012. ISBN 978-80-905293-1-1.
- [17] *Charta Rady Evropy o výchově k demokratickému občanství a lidským právům*: přijatá v rámci doporučení CM/Rec(2010)7 Výboru ministrů. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2012. ISBN 978-80-210-5827-9.
- [18] MATĚJKA, O., HOTOVÝ, F. *Výchova k občanství. Doplnující koncepce k současnému kurikulu*. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2012, ISBN 978-80-210-5830-9.
- [19] MATĚJKA, O., HOTOVÝ, F., SALEMA, M. H. *Politika do školy patří: metodický materiál pro učitele*. 1. vyd. Editor: Rolf Gollob, Peter Krapf. Překlad: Vladimír Jůva. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2012. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-210-5927-6.
- [20] *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: Bílá kniha*. 1. vyd. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 2001. ISBN 80-211-0372-8.
- [21] PASTOROVÁ, M., a kol. *Doporučené očekávané výstupy. Metodická podpora pro výuku průřezových témat v základních školách*. Praha: VÚP, 2011, ISBN: 978-80-87000-76-2.

- [22] PIŤHA, P. *Úvod do výchovy k občanství: knížka pro učitele a veřejnost*. Praha: Aved, 1992.
- [23] PROTIVÍNSKÝ, T., DOKULILOVÁ, M. *Občanské vzdělávání v kontextu českého školství: analytická sonda*. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2012. ISBN 978-80-210-5833-0.
- [24] SUCHOMEL, J. *Žákovský parlament jako nástroj výchovy k demokracii*. Brno, 2017, 62 s. Bakalářská práce. Masarykova univerzita Brno, Pedagogická fakulta, Katedra občanské výchovy. Vedoucí bakalářské práce: doc. RNDr. Svatopluk Novák, CSc.

Internetové zdroje:

- [25] Demokracie [online]. [cit. 2014-12-12]. Dostupné z:
<http://www.demokraciestavi.cz/>
<http://www.obcanskevzdelavani.cz/publikace>
- [26] HUČÍNOVÁ, L., JEŘÁBEK, J. *Klíčové kompetence v základním vzdělávání*. [online] Praha: VÚP, 2007. [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2010/02/kkzv.pdf>
- [27] KOVAŘÍKOVÁ, L. Metodický portál RVP: Inspirace a zkušenosti učitelům. [online]. [cit. 2014-12-14]. Dostupné z:
http://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%C3%BD_lexikon/V/Voln%C3%A9_psan%C3%AD?highlight=voln%C3%A9+psan%C3%AD
- [28] RADA EVROPY. *Deklarace a program výchovy k demokratickému občanství založenému na právech a odpovědnosti občanů*. [online]. Strasburg: 1999. [cit. 2014-09-06]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/rada-evropy>, str. 5.
- [29] Upravený Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání platný od 1. 9. 2013. MŠMT [online]. 2013–2014 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z:
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/upraveny-ramcovy-vzdelavaci-program-pro->

[zakladnivzdelavani?highlightWords=R%C3%A1mcov%C3%BD+vzd%C4%9Bl%C3%A1vac%C3%AD+program.](#)

- [30] Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2019-04-17]. Dostupné z:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesko>
- [31] Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2019-04-17]. Dostupné z:
https://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A1_unie
- [32] Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2019-04-17]. Dostupné z:
https://cs.wikipedia.org/wiki/Severoatlantick%C3%A1_aliance
- [33] Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2019-04-17]. Dostupné z:
https://cs.wikipedia.org/wiki/Organizace_spojen%C3%BDch_n%C3%A1rod%C5%AF
https://cs.wikipedia.org/wiki/Lidsk%C3%A1_pr%C3%A1va
- [34] Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2019-04-17]. Dostupné z:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/SWOT>
- [35] Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2019-04-17]. Dostupné z:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Brainstorming>
- [36] Promethean World [online]. ©2020, [cit. 2019-04-17]. Dostupné z:
<https://classflow.com/cs/>
- [37] Centrum pro demokratické učení, o.p.s. [online] [cit. 2019-04-17]. Dostupné z:
<https://cedu.cz/co-je-zakovsky-parlament>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

- [38] Představení kandidátek z 9.B na předsednictví školního parlamentu ZŠ Staňkov. [cit. 2020-06-17]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=DKZK2ghlyg>
- [39] ZŠ Blažkova 9. 12. Zasedání školního parlamentu 5.4.2016 [cit. 2020-06-17]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=8yX0DYml-yQ>

Veškeré použité obrázky v dokumentu jsou ilustrační a byly zakoupeny s autorskými právy.